11/03/2024

Η χριστιανική οικογένεια στο επίκεντρο του Κατηχητήριου Λόγου του Οικουμενικού Πατριάρχη για την Αγία και Μεγάλη Τεσσαρακοστή

Πατριαρχεία / Οικουμενικό Πατριαρχείο

“Η Εκκλησία συνεχώς μας υπενθυμίζει ότι η σωτηρία δεν είναι ατομικόν, αλλά εκκλησιαστικόν γεγονός, κοινόν άθλημα”. Αυτό αναφέρει, μεταξύ άλλων, στον Κατηχητήριο Λόγο του με αφορμή την έναρξη της Αγίας και Μεγάλης Τεσσαρακοστής, ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαίος.

“Κατά την θεοσκέπαστον Αγίαν και Μεγάλην Τεσσαρακοστήν, αποκαλύπτεται η καθοριστική διά την πνευματικήν ζωήν του πιστού σημασία της μετοχής εις την

ζωήν της κοινότητος, εις την χριστιανικήν οικογένειαν και την ενορίαν ή, αντιστοίχως, εις το μοναστικόν κοινόβιον", σημειώνει σε άλλο σημείο του Κατηχητήριου Λόγου που θα αναγνωσθή στις Εκκλησίες την Κυριακή της Τυροφάγου, 17 Μαρτίου.

Με αφορμή την έλευση της Αγίας και Μεγάλης Τεσσαρακοστής ο Παναγιώτατος επιθυμεί **να εξάρει την λειτουργία της χριστιανικής οικογενείας** ως κοινότητος ζωής για την βίωση της πνευματικότητος της περιόδου αυτής. *"Εις την οικογένειαν συντελείται εκκλησιοποίησις της υπάρξεώς μας, αναπτύσσεται η αίσθησις του κοινωνικού και κοινοτικού χαρακτήρος του ανθρωπίνου βίου και της εν Χριστώ ζωής, η αγάπη, ο αλληλοσεβασμός και η αλληλεγγύη, βιούνται η ζωή και η χαρά της συμβιώσεως ως θεία δωρεά",* σημειώνει.

"Η κοινότης του βίου, η ου ζητούσα τα εαυτής προς αλλήλους αγάπη και η συγχωρητικότης δεν αφήνουν χώρον εις τον δικαιωματισμόν και την αυταρέσκειαν", τονίζει και προσθέτει ότι: *"Η βίωσις του «σαρακοστιανού κλίματος» εις την χριστιανικήν οικογένειαν οδηγεί εις το βάθος της αληθείας της εκκλησιαστικής εμπειρίας και αποτελεί κοιτίδα και αφετηρίαν χριστιανικής μαρτυρίας εις την εκκοσμικευμένην σύγχρονον κοινωνίαν".*

Αναλυτικά ο Λόγος Κατηχητήριος για την Αγία και Μεγάλη Τεσσαρακοστή 2024:

+ Β Α Ρ Θ Ο Λ Ο Μ Α Ι Ο Σ

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ – ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ

ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

ΠΑΝΤΙ ΤΩ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ,

ΧΑΡΙΣ ΕΙΗ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗ

ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΚΑΙ ΚΥΡΙΟΥ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ,

ΠΑΡ᾽ ΗΜΩΝ ΔΕ ΕΥΧΗ, ΕΥΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΣΥΓΧΩΡΗΣΙΣ

* * *

Τιμιώτατοι ἀδελφοί Ἀρχιερεῖς καί τέκνα ἐν Κυρίῳ εὐλογημένα,

Ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ τῆς ἀγάπης μᾶς ἠξίωσε καί πάλιν νά εἰσέλθωμεν εἰς τήν ψυχωφελῆ περίοδον τοῦ Κατανυκτικοῦ Τριῳδίου καί νά φθάσωμεν εἰς τήν Ἁγίαν καί

Μεγάλην Τεσσαρακοστήν, εἰς τό πλῆρες ἄνωθεν δωρημάτων καί σταυροαναστασίμου εὐφροσύνης στάδιον τῶν ἀσκητικῶν ἀγώνων. Κατά τό εὐλογημένον αὐτό διάστημα ἀποκαλύπτεται εὐκρινῶς ὁ πνευματικός πλοῦτος καί ὁ δυναμισμός τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς καί ἡ σωτηριολογική ἀναφορά ὅλων τῶν ἐκφάνσεών της.

Πολλά ἐδιδάχθημεν ἤδη ἐκ τῆς ἀδιεξόδου καί αὐτοδικαιωτικῆς ὑπερηφανίας τοῦ Φαρισαίου, ἐκ τοῦ ἀγόνου ἠθικισμοῦ καί τῆς σκληροκαρδίας τοῦ πρεσβυτέρου υἱοῦ τῆς παραβολῆς τοῦ ἀσώτου καί ἐκ τῆς ἀναλγησίας καί τῆς καταδίκης ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἠδιαφόρησαν διά τούς πεινῶντας, τούς διψῶντας, τούς ξένους, τούς γυμνούς, τούς ἀσθενεῖς καί τούς ἐν φυλακῇ «ἐλαχίστους ἀδελφούς» τοῦ Κριτοῦ. Ἐφανερώθη δέ εἰς ὅλους μας ἡ ἀξία καί ἡ ἰσχύς τῆς ταπεινώσεως καί τῆς μετανοίας, τῆς συγχωρητικότητος καί τῆς ἐλεημοσύνης, στάσεων, εἰς τήν καλλιέργειαν τῶν ὁποίων μᾶς καλεῖ μέ ἔμφασιν ἡ Ἐκκλησία κατά τήν ἀρχομένην περίοδον.

Ἡ Ἁγία καί Μεγάλη Τεσσαρακοστή εἶναι καιρός εὐπρόσδεκτος πνευματικῆς, ψυχικῆς καί σωματικῆς καθάρσεως καί γυμνασίας, διερχομένων, ὡς ἠκούσαμεν εἰς τήν πρό ὀλίγου ἀναγνωσθεῖσαν εὐαγγελικήν περικοπήν, διά μέσου τῆς νηστείας, ἡ ὁποία δέν ἐπιτρέπεται νά τηρῆται «πρός τό θεαθῆναι τοῖς ἀνθρώποις», καθώς καί διά τῆς συγχωρητικότητος πρός τούς ἀδελφούς: «Ἐάν ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τά παραπτώματα αὐτῶν, ἀφήσει καί ὑμῖν ὁ Πατήρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος» [1]. Αὐτό ἐξ ἄλλου ὁμολογοῦμεν καθ᾽ ἡμέραν εἰς τήν Κυριακήν προσευχήν μέ τό «ὡς καί ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν» [2].

Χθές, Σάββατον τῆς Τυροφάγου, ἡ Ἐκκλησία ἐτίμησε τήν μνήμην τῶν ἐν ἀσκήσει λαμψάντων Ἁγίων ἀνδρῶν καί γυναικῶν. Οἱ Ἅγιοι δέν εἶναι μόνον πρότυπα τῶν πιστῶν εἰς τόν καλόν ἀγῶνα τῆς ἐν Χριστῷ καί κατά Χριστόν ζωῆς, ἀλλά καί συνοδοιπόροι, φίλοι καί ἀρωγοί εἰς τόν ἀσκητικόν δόλιχον τῆς νηστείας, τῆς μετανοίας καί τῆς ταπεινώσεως. Δέν εἴμεθα μόνοι εἰς τήν προσπάθειάν μας, ἀλλά ἔχομεν εὐδοκοῦντα καί εὐλογοῦντα τόν Θεόν καί συμπαραστάτας τούς Ἁγίους καί τούς Μάρτυρας, μεσίτριαν δέ ὑπέρ πάντων ἡμῶν πρός Κύριον τήν Ἁγιόπρωτον Θεοτόκον. Ἡ ἁγιότης εἶναι τεκμήριον τῆς δυνάμεως τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ καί τῆς συνεργίας τοῦ ἀνθρώπου, ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, διά τῆς μετοχῆς εἰς τά ἱερά μυστήρια καί διά τῆς τηρήσεως τῶν θείων προσταγμάτων. Δέν ὑπάρχει «ἀδάπανος εὐλάβεια» καί «εὔκολος Χριστιανισμός», οὔτε «πλατεῖα πύλη» καί «εὔχωρος ὁδός», ἀπάγουσαι πρός τήν οὐράνιον Βασιλείαν [3].

Ἡ Ἐκκλησία συνεχῶς μᾶς ὑπενθυμίζει ὅτι ἡ σωτηρία δέν εἶναι ἀτομικόν, ἀλλά ἐκκλησιαστικόν γεγονός, κοινόν ἄθλημα. Κατά τήν θεοσκέπαστον Ἁγίαν καί Μεγάλην Τεσσαρακοστήν, ἀποκαλύπτεται ἡ καθοριστική διά τήν πνευματικήν ζωήν τοῦ πιστοῦ σημασία τῆς μετοχῆς εἰς τήν ζωήν τῆς κοινότητος, εἰς τήν χριστιανικήν οἰκογένειαν καί τήν ἐνορίαν ἤ, ἀντιστοίχως, εἰς τό μοναστικόν

κοινόβιον. Ἐπιθυμοῦμεν νά ἐξάρωμεν τήν λειτουργίαν τῆς χριστιανικῆς οἰκογενείας ὡς κοινότητος ζωῆς διά τήν βίωσιν τῆς πνευματικότητος τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς. Ὁ ἐν Ἁγίοις προκάτοχος τῆς ἡμῶν Μετριότητος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος ἀπεκάλεσε τήν οἰκογένειαν «Ἐκκλησίαν μικράν»[4]. Ὄντως, εἰς τήν οἰκογένειαν συντελεῖται ἐκκλησιοποίησις τῆς ὑπάρξεώς μας, ἀναπτύσσεται ἡ αἴσθησις τοῦ κοινωνικοῦ καί κοινοτικοῦ χαρακτῆρος τοῦ ἀνθρωπίνου βίου καί τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς, ἡ ἀγάπη, ὁ ἀλληλοσεβασμός καί ἡ ἀλληλεγγύη, βιοῦνται ἡ ζωή καί ἡ χαρά τῆς συμβιώσεως ὡς θεία δωρεά. Ἡ κοινή προσπάθεια ἐφαρμογῆς τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ κανόνος καί τοῦ ἤθους τῆς νηστείας ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς οἰκογενείας, ἀναδεικνύει τόν χαρισματικόν χαρακτῆρα τῆς ἀσκητικῆς βιοτῆς καί, εὐρύτερον, τήν βεβαιότητα ὅτι ὅλα τά ἀληθῆ, τά σεμνά καί τά δίκαια εἰς τήν ζωήν μας προέρχονται ἄνωθεν, ὅτι, παρά τήν ἰδικήν μας συνεργίαν καί συμβολήν, ὑπερβαίνουν, ἐν τέλει, τό ἀνθρωπίνως ἐφικτόν καί τά ἀνθρώπινα μέτρα. Ἐξ ἄλλου, ἡ κοινότης τοῦ βίου, ἡ οὐ ζητοῦσα τά ἑαυτῆς πρός ἀλλήλους ἀγάπη καί ἡ συγχωρητικότης δέν ἀφήνουν χῶρον εἰς τόν δικαιωματισμόν καί τήν αὐταρέσκειαν. Ἔκφρασιν αὐτοῦ τοῦ πνεύματος «κοινῆς ἐλευθερίας» καί εὐχαριστιακοῦ ἀσκητισμοῦ ἀποτελεῖ ἡ ἀδιάσπαστος σύνδεσις νηστείας, φιλανθρωπίας καί μετοχῆς εἰς τήν ἐνοριακήν καί λειτουργικήν ζωήν τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ βίωσις τοῦ «σαρακοστιανοῦ κλίματος» εἰς τήν χριστιανικήν οἰκογένειαν ὁδηγεῖ εἰς τό βάθος τῆς ἀληθείας τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐμπειρίας καί ἀποτελεῖ κοιτίδα καί ἀφετηρίαν χριστιανικῆς μαρτυρίας εἰς τήν ἐκκοσμικευμένην σύγχρονον κοινωνίαν.

Εὔχεσθε, ἀδελφοί καί τέκνα, νά διατρέξωμεν ἅπαντες μέ ἔνθεον ζῆλον τό στάδιον τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς ἐν νηστείᾳ καί μετανοίᾳ, ἐν προσευχῇ καί κατανύξει, εἰρηνεύοντες ἐν ἑαυτοῖς καί μετ᾽ ἀλλήλων, κοινωνοῦντες τήν ζωήν, ἀναδεικνυόμενοι «πλησίον» τῶν ἐν ἀνάγκαις ἐν ἔργοις φιλανθρώποις, συγχωροῦντες ἀλλήλοις καί δοξολογοῦντες ἐν παντί τό ὑπερουράνιον ὄνομα τοῦ Θεοῦ τοῦ ἐλέους, δεόμενοι Αὐτοῦ ὅπως εὐδοκήσῃ νά φθάσωμεν κεκαθαρμέναις διανοίαις τήν Ἁγίαν καί Μεγάλην Ἑβδομάδα καί νά προσκυνήσωμεν ἐν χαρᾷ καί ἀγαλλιάσει τήν λαμπροφόρον Ἀνάστασίν Του.

Ἁγία καί Μεγάλη Τεσσαρακοστή ,βκδ'

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως

διάπυρος πρός Θεόν εὐχέτης πάντων ὑμῶν

_____

1. Ματθ. στ', 14.

2. Ματθ. στ', 12.

3. Πρβλ. Ματθ. ζ', 13-14.

4. Ἰ. Χρυσοστόμου, Ὑπόμνημα εἰς τήν πρός Ἐφεσίους ἐπιστολήν, κ', PG 62, 143.

Φωτο: Νίκος Παπαχρήστου